

IT-Architect: bijna onmogelijke combinatie

Het is hoog tijd voor een positiever imago van de Nederlandse architecten die in de ICT actief zijn. De nieuwe afdeling Architectuur van het Ngi laat het interne geneuzel achter zich.

CHRIS NAP

In het Raadhuis van de Letse hoofdstad Riga zag Martin van den Berg, voorzitter van de nieuwe Ngi-afdeling Architectuur, een tentoonstelling over de plaatselijke architectuur. Hij werd getroffen door de analogie tussen de architectonische geschiedenis van de stad en de ontwikkelingen in de ICT. Sommige gebouwen in Riga van duizend jaar oud staan nog altijd overeind. Die gebouwen werden oorspronkelijk opgetrokken uit hout. Door dreiging van grote branden werden steeds meer gebouwen van leisteen gemaakt. Van den Berg: "De risico's van de houten legacy in Riga werden te groot. In de ICT zie ik vaak precies dezelfde ontwikkeling. De stenen huizen van Riga en Tallinn ontstonden nadat de branden veel huizen hadden verwoest. In de ICT gaat men pas nadenken over een architectuur als de bestaande spagetti-systemen vast gaan lopen. Het ontstaat vanuit het negatieve, kennelijk is het niet mogelijk om er vooraf goed over na te denken."

Is het niet logisch dat de noodzaak tot regels pas opkomt als het ergens begint te knellen?

"Ja, eigenlijk is dat logisch. Lastiger is dat wanneer zich een reorganisatie aandient, de architectuurfunctie binnen de organisatie heel snel het kind van de rekening wordt. Dan vliegen de architecten eruit, terwijl zij in mijn ogen juist betrokken zouden moeten worden bij hoe de organisatie veranderd zou moeten worden." Martin van den Berg is al acht jaar lid van de werkgroep Architectuur die nu tot Afdeling Architectuur van het Ngi is opgewaardeerd. Bij zijn werkgever Sogeti is hij als service line manager verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de architectuurdiscipline binnen het bedrijf. Van den Berg is zich ervan bewust dat de wereld van de ICT-architectuur geen denderend imago heeft. Van den Berg: "Er worden steeds weer nieuwe voorvoegsels geïntroduceerd om daar architectuur aan te verbinden. Termen als procesarchitectuur, softwarearchitectuur

of beveiligingsarchitect. Dit alles leidt ertoe dat de eindgebruikers van architectuur vaak niet weten waar ze aan toe zijn en daardoor ontevreden zijn over de prestaties en de toegevoegde waarde van architecten. Daar willen we als nieuwe afdeling iets aan gaan doen."

Hoe?

"De beroepsgroep van architecten moet ophouden met het onderlinge geneuzel en laten zien dat wat ze doen, zinvol is. Een architect moet zijn toegevoegde waarde voor de organisatie aantonen. En het belang van de opdrachtgever voorop stellen. Verder willen we gaan samenwerken met de andere architectenclubs en minder gedoe. We willen we het imago van de beroepsgroep verbeteren en ons extern gaan presenteren. Er zijn duizenden architecten in Nederland werkzaam en die willen we een platform bieden."

Wat is het toch met die informatie architecten?

"Ik denk wel eens dat architecten de slimste koppen in IT zijn, maar dat ze allemaal het bootje voor de managementposities hebben gemist. Ze hebben allemaal een sterke geldingsdrang en ze moeten van een heleboel verschillende zaken verstand hebben. Ze moeten veel jaren ervaring hebben en een sterk ontwikkeld kwaliteitsbewustzijn bezitten. Het is een bijna onmogelijke combinatie van eigenschappen. Ze staan soms ook wat zwaar in het leven, kan ik wel zeggen. Het is ook een lastig vak. Leveranciers als SAP en IBM en Microsoft brengen op het terrein van service oriented architecture zoveel verschillende producten op de markt dat het zelfs voor een hele goeie IBM-architect niet meer is bij te houden wat IBM allemaal op de markt zet."

Wat heeft een architect nodig om succesvol te zijn?

"In elk geval moet het management inzien dat er iets moet veranderen en het management moet er ook vol achter gaan staan. De opdrachtgever moet inzien dat een bepaalde verandering iets op gaat leveren en hij moet ook zelf voor dat belang opkomen. Je ziet in de praktijk vaak dat de architect zelf dat belang gaat verdedigen. Omdat de opdrachtgever het niet doet of omdat de architect het naar zich toetrekt. Dat werkt vaak niet."

Is die betrokkenheid van de opdrachtgever af te dwingen?

"Afdwingen is lastig maar je kunt wel proberen om de belanghebbers in een overleg te krijgen. Als je alle betrokkenen in de keten bij elkaar hebt, kan dat het verschil maken. Praten en vergaderen is een belangrijk onderdeel van dit werk. Maar het commitment van de top blijft vaak lastig. Een nieuwe topman zal niet als eerste een architect bellen om de systemen tegen het licht te houden en te bedenken hoe het allemaal handiger en efficiënter kan. Nieuwe managers willen op korte termijn scoren. Het werk van een architect levert pas na een paar jaar wat op." "Veel veranderingen in organisaties beginnen omdat er in het circuit van het management iets wordt bedacht, wat dan de organisatie in wordt geduwd. De architect mag die verandering uitvoeren. Daarvoor zou een architect eigenlijk de positie van een projectmanager moeten hebben, maar dat haalt hij meestal niet. Het commitment van het hoogste niveau is ook van groot belang voor het neerzetten en afdwingen van standaarden."

AG • 08-09-'06

Topman zal niet als eerste de architect bellen

